

trakter, de have indgaaet, hverken skulle kunne løses eller brydes efter eget Tykke, men ubrydelig skulle holdes. Jeg frygter ikke, at der skal komme noget i Vejen med den Ordning; jeg frygter heller ikke, at kristne Mennesker ville forlade Kirken, de ville tværtimod søge Kirken og den kirkelige Velsignelse som hidtil. Kirken selv vil derimod blive bedre stillet ved at gaa til en Ordning, som baade er logisk, og som giver fuld Frihed til begge Sider.

Nordby: Jeg har kun nogle enkelte Bemærkninger, som jeg ønsker at gøre.

Den højtærede Minister rettede en direkte Bebrejdelse eller Henstilling til mig, i hvilken han udtalte, at han mente, at det vilde blive vanskeligt for mig ud af Luthers Skrifter at bevise andet, end at han var for borgerligt Ægteskab. Jeg kan saa godt taale den Henstilling, idet jeg personlig ikke netop har ment at være Mand for at paatage mig dette Hverv: at bevise, hvad Luther har ment eller ikke. Jeg kan ganske vist læse hans Bog om Brudevielse, det staar aabent for enhver, ogsaa for mig, mere kan jeg ikke gøre, men jeg vil der imod den højtærede Ministers Forklaringer ganske rolig henvise til, hvad en Autoritet som Biskop Frederik Nielsen siger, at der staar i Luthers Udtalelser dette, at Ægtestanden er en gudelig Stand og et gudeligt Værk og Bud. Det er dog noget andet end en „verdslig Geschäft“. Det vil jeg nu lade staa. Jeg gentager kun, at det er det samme Syn, som jeg har, naar jeg læser Luthers Bøger.

Naar den samme ærede Minister hentydede til — hvad den højtærede Justitsminister ogsaa gjorde — at man ikke kan vide noget om Folkestemning undtagen gennem hvad der kommer frem ved Folketingsvalg, saa maa jeg dog erindre om, at i det kirkelige Udvalg, som den ærede Kirkeminister citerede ret udførligt har der været saa godt som Enstemmighed — det antager jeg ikke, den ærede Minister vil benægte —, om ikke ved Afstemningerne, saa dog i Udtalelserne om, at Folkevillien er imod dette. Et enkelt Medlem, Fru Jensen, har endogsaa udtalt det bestemt, at Folketinget ved denne Lejlighed ikke er i Overensstemmelse med Folkevillien. — Det ærede 3die Medlem for 9de Kreds (S. Jensen) udtalte — hvad for ørigt ogsaa den ærede Kultusminister var inde paa —, at der i det kirkelige Udvalg var Flertal for, at Princippet i det foreliggende Lovforslag var det rigtige. Jeg

vil overfor det ærede 3die Medlem for 9de Kreds, ligesom ogsaa overfor den ærede Kultusminister, sige, at *det* er jo ikke afgjort ved Afstemningen, saa det maa ganske staa hen, hvorvidt det er rigtigt; *jeg* har ingen Opgørelse set. Jeg har ganske vist, det indrømmer jeg, set, at enkelte Medlemmer i Udvalget, som have stemt for det fakultative, have udtalt, at de principielt holdt paa det obligatoriske; men jeg maa her, ligesom da jeg første Gang havde Ordet, minde om, at den højtærede Kultusminister, da denne Sag første Gang var fremme i Folketinget, udtalte, at han i og for sig ikke ansaa denne Form for den bedste, men at han mente, at Tiden krævede det. Naar den højtærede Minister siger saaledes, saa tager han jo ogsaa Hensyn. Han siger, at det obligatorisk borgerlige Ægteskab er ikke den bedste Form, men Tiden kræver det. Han retter sig altsaa efter Tidens Krav, og Udvalgsmedlemmerne i det kirkelige Udvalg rette sig efter, hvad de mene, der er Folket tjenligt, og hvad Folkestemningen gaar ud paa, saa det opvejer jo i og for sig hinanden. Der bliver taget Hensyn af enkelte Medlemmer i det kirkelige Udvalg, og der bliver taget Hensyn af den ærede Kultusminister, man skal derfor ikke særlig fremdrage *dette* Punkt, for jeg tror ikke, at man derved gavner sin egen Sag; saadan forekommer det i alt Fald mig. — Det ærede 3die Medlem for 9de Kreds kom i sin Omtale af det kirkelige Udvalg med den for mig højst mærkelige Udtalelse, at han har interesseret sig særlig for det. Dette Punkt vedrører jo strengt taget ikke denne Sag, men da det ærede Medlem har bragt det paa Bane, maa jeg dog tillade mig at sætte et stort Spørgsmaalstegn derved, uden for saa vidt det ærede Medlem alene har tænkt paa den bestemte Form, det kirkelige Udvalg har faaet. For det er, om jeg husker ret, en Kendsgerning, at det ærede Medlem arbejdede, jeg antager, alt hvad han kunde, for at vi ikke skulde faa det, som han i en Forhandling kaldte en Barnepige. Det undrer mig derfor, at han nu, da han genkalder sig i Erindringen, hvad der er sket, og hvorledes Forholdene udviklede sig, inden dette Udvalg kom i Stand, kan faa det ud deraf, at han har interesseret sig derfor. Nej, at det kirkelige Udvalg overhovedet er kommet frem, har efter min Opfattelse sin Aarsag i, at Flertallet her i dette Ting bestemt har holdt paa den Form, det nu har faaet. At denne Form ikke tiltalte mig, er ganske rigtigt, men naar der overhovedet er blevet sam-